

Bog mu izpolni sedaj nade njegove verne mladosti in daj mu večno srečo!

Jezikovna drobtina. Gospod Jos. Lendovšek piše v 8. številki »Lj. Zvona«, ko kritikuje novo izdajo »Janežičeve slov. slovnice«, na str. 497 to-le: V opombi: »Pomožnik *sem, biti* glasi se v železniku: naj bom (bodem), naj bo (bode), ali včasih tudi: naj sem, naj je itd.«, naj se namesto »ali včasih« tudi postavi: »nikdar« —

in v opazki ³⁾ pod črto pripomnim še: Tako uči Šolar (v. c. p. 24: »Das Verbum *biti* sein hat im Opt. I. naj bom, nie: naj sem). Naj dodam tema opazkama, da rabi narod v Adlešički fari (kakor tudi vsaj v nekaterih drugih — Uredn.) v beli Krajini vedno: naj sem, naj si, naj je. N. pr.: Ti si bolan. O.: Naj sem! (= naj bom!) — Bolan sem. O.: Naj si! (= hodi!) — Bolan je. O.: Naj je! (= naj bo!) J. Š.

Vadnica.

(Piše dr. Fr. L.)

Nadejam se, da me nikdo izmed dragih čitateljev ne hode karal, ako prestopim tesne meje, katerih se je držala dosedaj »Vadnica«, in ta oddelek premenim iz ostrega sodišča v prijetno sprehajališče, v katero vabim mlade pesnike, pa tudi pisatelje sploh. Urednik ima večinoma toliko »na srcu«, da si vedno želi prilike povedati kaj, bodisi svojim dragim sotrudnikom, bodisi onim, ki želé sotrudniki postati. Pa tudi ti želé pogovarjati se z urednikom, in mnogokrat mu dohajajo ostro nasajena, včasih pikra, včasih pač tudi zeló prijazna pisma, zahtevajoča, naj urednik odpiše, naj se izjavi, naj pové svojo sodbo. Ubogi urednik! Ako imaš vsaj nekoliko prijateljev in ako si le količkaj natančen, nabere se ti nazadnje toliko »dolžnostij odgovarjanja«, da te mora biti strah te velike uredniške dolžnosti. Kako lepo uslugo mu skazujejo gospodi sotrudniki, ako mu dovolé izpregovoriti kaj z njimi v listu samem — sevéda tako, da nihče tajnosti ne izvé — o potrebnih stvareh! In za tako uslugo prosim tudi jaz, in svest sem si, da dovoljenja mi nikdo ne odreka.

Toda »Vadnica«! — preklicana šolska, nizka, poniževalna beseda! — Le počasi, dragi moj, ni tako hudo. Najprej naj izjavim, da si nikakor ne mislite naše »Vadnice« v onem pomenu, kakor bi bila za same nezrele plodove in za same ponesrečene početke ali »poskuse« v pesnikovanju. Ako hode kdaj treba kaj sitnega povedati — česar pa ne želim, — poklical bom na pomoč »oficijelno — uradno« uredniško »listnico«; uradniki pa že smejo nekoliko trdi ali celo neotesani biti, ta pravica je — pravijo — pri njih že zastarana. »Vadnica« pa neče imeti takega trdega posla. In ako drugače ne morem potolažiti dvomljivcev gledé »Vadničinih« dobrih namenov, naj zasukam vso stvar ter izjavim: »Vadnica« je za sedaj namenjena, da se urednik v njej vadi, in če pride vanjo kak sotrudnik, to je blizo tako, kakor če pride deželni predsednik ali kak umetnik k izkušnjam učencev »Glasbene Matice«. Ne, ne, nima zlobnih nakan »Vadnica«, verjemite mi! In če bi naposled vse zatiranje nič ne pomagalo, premenili bomo naslov nad vhodom v to sprehajališče ali v ta vrtec, in potem hode vse dobro. A letos še ne, tega ne pripušča doslednost.

»Dom in Svet« si šteje v zaslugo, da je vzbudil marsikatero moč za slovstveno delovanje, ki bi morebiti brez njega bila še dolgo

odlašala stopiti v javnost. Neprijatelji našega lista so to kmalu spoznali in zato so se trudili zasebno in javno, da bi odvrnili od lista sodelavce. Norčevali so se, zasmehovali urednika, farizejsko se čudili, kako je mogoče pametnemu človeku sodelovati pri takem listu, tudi priimki niso izostali — in vendar naš list ni razžalil žive duše, — saj stvarne, kritične opazke se ne morejo imenovati razžaljenje. Nazadnje se je pričelo pravo strahovanje sodelavcev, s tujo besedo bi rekli »terrorizovanje«, češ, »eksemplarno« je treba pokazati, kaj čaka onega, ki bi se drznil pisati za »Dom in Svet«. Vendar, čast našim sotrudnikom, velika večina ima razuma in značaja dovolj, da je razvidela, od kod prihaja nasprotovanje, da se tudi ni dala oplašiti. Bodi jim za to presrečna zahvala! Le vstrajajmo še dalje, in ako pride nad list ter nad sotrudnike še kaka druga nevihta, védimo, da nam so in bodo nasprotniki več koristili nego škodovali.

Posebno veselje so delali uredniku nekateri pesniki iz »neprivilegovanega« neučenega stanú, priprosti mladeniči, katerim je ugajal »Dom in Svet« tako, da so mu jeli pošiljati svoje proizvode. Reči moram, da sem pri nekaterih opazil pravi pesniški dar, le oblika je bila večinoma nedostatna. Kdor se spomni narodnih pesmij, jasno mu je takoj, kako utegne biti s temi pesmimi. Škoda, rekel sem pogostokrat, da nimajo šole! A prezreti tudi takih pevcev nečem in prav danes predstavljam občinstvu rojenega pesnika iz neučenega stanú. Ta pesnik nima visokošolske omike, ni študiral poetike in ni čital klasikov, a Bog sam mu je dal pri rojstvu svoj dar pesništva. Zato mi je pošiljajoč svoje mnoge pesmice pisal, da je že večkrat hotel pustiti pevanje, a ni se dalo. Prišlo mu je tako čudno v glavo in srce, zamislil se je, občutil neznano slast, a drugič zopet tugo — in zopet se je rodila pesmica. »Hotel sem nehati, a ne morem, da ne bi peval«. In naš pevec pravi, da tudi peti ga sili pri njegovem delu, »brez petja ne bi mogel živeti«. »Pač res, saj si pevec«, rekel sem si, čitajoč zanimiva pisma, ki mi slikajo pravega naravnega pesnika, ki mi odpirajo njegovo rahlo srce. Da, dolžan sem mu odgovor, dolžan prijazno besedo na tem mestu. Blagi čitatelj pač ne hode hud name zaradi tega.

Imenujmo ga tukaj tako, kakor se je podpisal sam pod pesem na prvi strani današnje